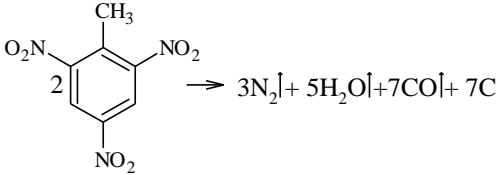
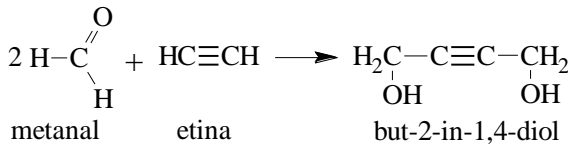

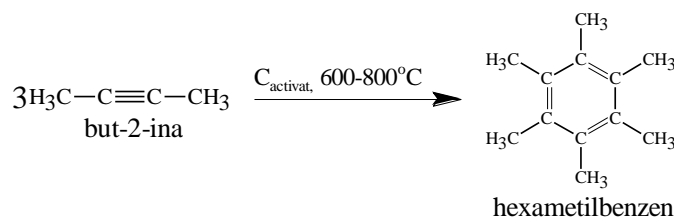
Solutii si barem de evaluare

Item	Soluții și norme de evaluare	Punctaj	Total punctaj
Test	<p>1. Partea de masă (%) a carbonului în produsul X, obținut în rezultatul oxidării etenei conform schemei:</p> $\text{H}_2\text{C}=\text{CH}_2 + 1/2\text{O}_2 \xrightarrow{\text{PdCl}_2/\text{CuCl}_2} \text{X}$ <p>este egală cu: a) 54,54; b) 32,32; c) 43,43; d) 21,21; e) 65,65.</p> <p>Răspuns: a) 54,54</p> <p>Rezolvare: La oxidarea catalitică a etenei în prezența $\text{PdCl}_2/\text{CuCl}_2$ se obține etanal:</p> $\text{H}_2\text{C}=\text{CH}_2 + 1/2\text{O}_2 \xrightarrow{\text{PdCl}_2/\text{CuCl}_2} \text{H}_3\text{C}-\overset{\text{O}}{\underset{\text{H}}{\text{C}}}$ <p style="text-align: center;">etanal X</p> <p>$\omega(\text{C})$ în $\text{C}_2\text{H}_4\text{O}$ = 54,54%</p> <p>Notă: este necesar doar răspunsul; pentru răspunsul corect 0,5 p.; pentru un răspuns greșit sau un răspuns multiplu – 0 p.</p>	0,5 p.	8 p.
	<p>2. Compusul organic Y se supune reacției de hidroliză bazică:</p> $\text{C}_6\text{H}_5-\overset{\text{Cl}}{\underset{\text{Cl}}{\text{C}}}-\overset{\text{CH}_3}{\underset{\text{CH}-\text{CH}_3}{\text{HC}}} + \text{H}_2\text{O} \xrightarrow{\text{OH}^-} \text{Z}$ <p style="text-align: center;">Y</p> <p>O altă metodă de obținere a produsului de reacție Z este:</p> <p>a) condensarea aldolică dintre o aldehydă alifatică și o aldehydă aromatică; b) oxidarea cu soluție acidulată de $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ a unui diol saturat; c) condensarea crotonică dintre două cetone; d) condensarea aldolică dintre o aldehydă alifatică și o cetonă mixtă; e) oxidarea cu soluție acidulată de KMnO_4 a unui diol nesaturat.</p> <p>Răspuns: d) condensarea aldolică dintre o aldehydă alifatică și o cetonă mixtă</p> <p>O metodă de rezolvare: Compusul organic Z (3-hidroxi-2-metil-1-fenilbutan-1-ona) se obține în rezultatul reacției de hidroliză bazică a compusului Y - (1,1,3-tricloro-2-metilbutil)benzen:</p> $\text{C}_6\text{H}_5-\overset{\text{Cl}}{\underset{\text{Cl}}{\text{C}}}-\overset{\text{CH}_3}{\underset{\text{CH}-\text{CH}_3}{\text{HC}}} + \text{H}_2\text{O} \xrightarrow{\text{OH}^-} \left[\text{C}_6\text{H}_5-\overset{\text{OH}}{\underset{\text{OH}}{\text{C}}}-\overset{\text{CH}_3}{\underset{\text{CH}-\text{CH}_3}{\text{HC}}} \right] \rightleftharpoons \text{C}_6\text{H}_5-\overset{\text{O}}{\text{C}}-\overset{\text{CH}_3}{\underset{\text{CH}-\text{CH}_3}{\text{HC}}}$ <p style="text-align: center;">(1,1,3-tricloro-2-metilbutil)benzen Y instabil 3-hidroxi-2-metil-1-fenilbutan-1-ona Z</p> <p>La fel, compusul Z se obține și în rezultatul condensării aldolice a etanalului</p>	1 p.	

	<p>cu 1-fenil-1-propan-1-ona:</p> <div style="text-align: center;"> </div> <p>Notă: este necesar doar răspunsul; pentru răspunsul corect 1 p.; pentru un răspuns greșit sau un răspuns multiplu – 0 p.</p>	
	<p>3. Partea de masă (%) a oxigenului în produsul obținut în rezultatul interacțiunii acidului propanoic cu oxidul de etilenă este:</p> <p>a) 20,09; b) 40,67; c) 41,01; d) 56,67; e) 30,05.</p> <p>Răspuns: b) 40,67</p> <p>Rezolvare: Oxidul de etilenă reacționează ușor cu acizii carboxilici, cu deschiderea ciclului epoxidic, formând esteri hidroxicilici:</p> <div style="text-align: center;"> </div> <p>$\omega(\text{O})$ în $\text{C}_5\text{H}_{10}\text{O}_3 = 40,67\%$</p> <p>Notă: este necesar doar răspunsul; pentru răspunsul corect 0,5 p.; pentru un răspuns greșit sau un răspuns multiplu – 0 p.</p>	0,5 p.
	<p>4. Compusului cu formula moleculară C_2HBrClF îi corespunde un număr de izomeri (inclusiv stereoizomeri) egal cu:</p> <p>a) 2; b) 3; c) 4; d) 5; e) 6.</p> <p>Răspuns: e) 6</p> <p>Rezolvare:</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-end;"> <div style="text-align: center;"> <p>(Z)-2-bromo-1-cloro-1-fluoretena</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>(Z)-1-bromo-1-cloro-2-fluoretena</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>(Z)-1-bromo-2-cloro-1-fluoretena</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>(E)-2-bromo-1-cloro-1-fluoretena</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>(E)-1-bromo-1-cloro-2-fluoretena</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>(E)-1-bromo-2-cloro-1-fluoretena</p> </div> </div> <p>Notă: este necesar doar răspunsul; pentru răspunsul corect 0,5 p.; pentru un răspuns greșit sau un răspuns multiplu – 0 p.</p>	0,5 p.
	<p>5. Prin reacția unei aldehide cu iodura de metil-magneziu, urmată de hidroliză, se obține un compus cu o masă moleculară cu 22,85% mai mare decât masa moleculară a aldehidei inițiale. Aldehida inițială are formula:</p> <p>a) $\text{C}_2\text{H}_4\text{O}$; b) $\text{C}_4\text{H}_6\text{O}$; c) $\text{C}_3\text{H}_6\text{O}$; d) $\text{C}_2\text{H}_6\text{O}$; e) $\text{C}_5\text{H}_8\text{O}$</p> <p>Răspuns: b) $\text{C}_4\text{H}_6\text{O}$</p> <p>O variantă de rezolvare:</p>	1 p.

	$\frac{100 \text{ g}}{M(RCHO) \text{ g/mol}} \cdot \frac{R-CHO}{1} + H_3C-MgI \xrightarrow{HOH} \frac{122,85 \text{ g}}{[M(RCHO) + 16] \text{ g/mol}} \cdot \frac{R-\underset{\substack{ \\ OH}}{HC}-CH_3}{1} + MgIOH$ <p>Fie $M(RCHO)$ – masa moleculară a aldehydei. Atunci compusul obținut va avea masa moleculară: $[M(RCHO) + 16] \text{ g/mol}$ Se obține ecuația: $122,85 M(RCHO) = 100[M(RCHO) + 16]$. De unde: $M(RCHO) = 70 \text{ g/mol}$. Respectiv: $M(R) = (70 - 12 + 1 + 16) \text{ g/mol}$. $M(R) = 70 - 29 = 41 \text{ g/mol}$. Radicalul hidrocarbonat poate conține maxim 3 atomi de carbon și 5 atomi de hidrogen ($41 - 3 \cdot 12 = 5$). Formula moleculară pentru R va fi: C_3H_5 Formula moleculară a aldehydei: C_4H_6O.</p> <p>Notă: este necesar doar răspunsul; pentru răspunsul corect 1 p.; pentru un răspuns greșit sau un răspuns multiplu – 0 p.</p>		
	<p>6. În rezultatul exploziei 2,4,6-trinitrotoluenului se formează:</p> <p>a) CO, C, N_2, H_2O; b) CO_2, NO_2, H_2O, CH_4; c) CO, H_2, CH_4, NO; d) C, NO, CH_4, CO; e) C, C_2H_2, CH_4, CO_2</p> <p>Răspuns: a) CO, C, N_2, H_2O</p> <p>Rezolvare: Ecuația reacției care însoțește procesul de explozie al 2,4,6-trinitrotoluenului poate fi redată prin ecuația:</p> <div style="text-align: center;"> $\text{C}_7\text{H}_5\text{N}_3\text{O}_6 \rightarrow 3N_2 + 5H_2O + 7CO + 7C$ </div> <p>În realitate, explozia produce un amestec mai complex de produși (CO_2, NO_x, etc.), dar ecuația de mai sus este corectă din punct de vedere stoichiometric și acceptată academic.</p> <p>Notă: este necesar doar răspunsul; pentru răspunsul corect 1 p.; pentru un răspuns greșit sau un răspuns multiplu – 0 p.</p>	1 p.	
	<p>7. Condensarea etinei cu exces de metanal conduce la formarea următorului compus:</p> <p>a) but-2-en-1,2-diol; b) but-2-en-2,3-diol; c) but-2-in-1,4-diol; d) butan-1,4-diol; e) butan-1,2-diol.</p> <p>Răspuns: c) but-2-in-1,4-diol</p> <p>Rezolvare: Unii compuși carbonilici pot condensa cu alți compuși organici care conțin atomi de hidrogen acidificați aflați în poziția α (poziția 2) față de grupa atrăgătoare de electroni:</p> <div style="text-align: center;"> $2 H-C(=O)-H + HC\equiv CH \rightarrow H_2C(OH)-C\equiv C-CH_2(OH)$ <p style="text-align: center;">metanal etina but-2-in-1,4-diol</p> </div> <p>Notă: este necesar doar răspunsul; pentru răspunsul corect 1 p.; pentru un răspuns greșit sau un răspuns multiplu – 0 p.</p>	1 p.	

<p>8. Câți dintre compușii cu formula moleculară $C_5H_{12}O$ posedă activitate optică?</p> <p>a) 1; b) 2; c) 3; d) 4; e) 5.</p> <p>Răspuns: d) 4</p> <p>Rezolvare:</p> <p>Formula moleculară $C_5H_{12}O$ corespunde alcoolilor monohidroxicici saturați și eterilor. Reeșind din formulele de structură ale izomerilor corespunzători alcoolilor monohidroxicici și eterilor, activitate optică (atom de carbon asimetric) posedă 4 izomeri:</p> <div style="display: flex; flex-wrap: wrap; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> $H_3C-CH_2-CH_2-CH_2-OH$ <p>pentan-1-ol</p> </div> <div style="text-align: center;"> $H_3C-CH_2-\underset{\substack{ \\ CH_3}}{\overset{*}{CH}}-CH_2-OH$ <p>pentan-2-ol</p> </div> <div style="text-align: center;"> $H_3C-\underset{\substack{ \\ OH}}{CH}-CH_2-CH_2-CH_3$ <p>pentan-3-ol</p> </div> <div style="text-align: center;"> $H_3C-CH_2-\underset{\substack{ \\ CH_3}}{\overset{*}{CH}}-CH_2-OH$ <p>2-metilbutan-1-ol</p> </div> <div style="text-align: center;"> $H_3C-CH_2-\underset{\substack{ \\ OH}}{\overset{CH_3}{C}}-CH_3$ <p>2-metilbutan-2-ol</p> </div> <div style="text-align: center;"> $H_3C-\underset{\substack{ \\ OH}}{\overset{CH_3}{CH}}-\underset{\substack{ \\ CH_3}}{\overset{*}{CH}}-CH_3$ <p>3-metilbutan-2-ol</p> </div> <div style="text-align: center;"> $H_3C-\underset{\substack{ \\ H_3C}}{\overset{CH_3}{C}}-CH_2-OH$ <p>2,2-dimetilpropan-1-ol</p> </div> <div style="text-align: center;"> $H_3C-\underset{\substack{ \\ CH_3}}{CH}-CH_2-CH_2-OH$ <p>3-metilbutan-1-ol</p> </div> <div style="text-align: center;"> $H_3C-O-CH_2-CH_2-CH_2-CH_3$ <p>butil metil eter</p> </div> <div style="text-align: center;"> $H_3C-CH_2-O-CH_2-CH_2-CH_3$ <p>1-etoxipropân</p> </div> <div style="text-align: center;"> $H_3C-CH_2-O-CH_2-CH_2-CH_3$ <p>dietil eter</p> </div> <div style="text-align: center;"> $CH_3-\underset{\substack{ \\ O-CH_3}}{\overset{*}{CH}}-CH_2-CH_3$ <p>butan-2-il metil eter</p> </div> <div style="text-align: center;"> $H_3C-O-CH_2-\underset{\substack{ \\ CH_3}}{CH}-CH_3$ <p>1-metoxi-2-metilpropan</p> </div> </div> <p>Notă: este necesar doar răspunsul; pentru răspunsul corect 1 p.; pentru un răspuns greșit sau un răspuns multiplu – 0 p.</p>	1 p.
<p>9. Prin încălzirea but-2-inei la $600-800^\circ C$ în prezența cărbunelui activ, se obține:</p> <p>a) butan; b) but-2-ena; c) hexametilenbenzen; d) 1,3,5-trimetilbenzen; e) butan-2-ona</p> <p>Răspuns: c) hexametilenbenzen</p> <p>Rezolvare:</p> <p>La încălzirea but-2-inei la $600-800^\circ C$ în prezența cărbunelui activ se obține hexametilenbenzenul:</p>	0,5 p.

Notă: este necesar doar răspunsul; pentru răspunsul corect 0,5 p.; pentru un răspuns greșit sau un răspuns multiplu – 0 p.

10. Se consideră sinteza:

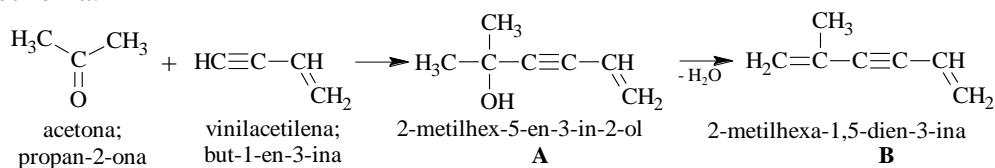
Referitor la compusul **B**, sunt corecte afirmațiile:

- a) pentru hidrogenarea în prezență de Pd/Pb^{2+} a 460 g compus, se consumă 112 L (c.n.) de H_2 ;
- b) are denumirea 2-metilhexa-1,5-dien-3-ină;
- c) este o hidrocarbură cu $\text{NE} = 4$;
- d) este izomer de funcțiune cu toluenul;
- e) toate afirmațiile sunt corecte.

Răspuns: e) toate afirmațiile sunt corecte

Rezolvare:

Adiția vinilacetilenei la acetonă conduce la substanța **A** (2-metilhex-5-en-3-in-2-ol). Substanța **A** este supusă deshidratării și se obține hidrocarbura nesaturată – **B** (2-metilhexa-1,5-dien-3-ina). Procesul poate fi redat de schema:

a) Produsul final **B** are formula moleculară: C_7H_8 și $M(\text{C}_7\text{H}_8) = 92 \text{ g/mol}$. Folosirea catalizatorului Pd/Pb^{2+} (catalizator Lindlar) permite hidrogenarea legăturii triple până la legătura dublă.

$$\nu(\text{C}_7\text{H}_8) = \frac{460 \text{ g}}{92 \frac{\text{g}}{\text{mol}}} = 5 \text{ mol}$$

$$\nu(\text{H}_2) = \frac{112 \text{ L}}{22,4 \frac{\text{L}}{\text{mol}}} = 5 \text{ mol}$$

Deci, pentru hidrogenarea a 5 mol de substanță **B** sunt necesari 5 mol de H_2 .

b) Substanța **B** se numește 2-metilhexa-1,5-dien-3-ina.

$$\text{c) } NE(\text{C}_7\text{H}_8) = \frac{1}{2}(7(4-2) + 8(1-2) + 2) = 4$$

d) Toluenu are formula moleculară C_7H_8 și este o hidrocarbură aromatică. Substanța **B** la fel are formula moleculară C_7H_8 , dar este o hidrocarbură aciclică nesaturată. Conform definiției: substanțele cu aceeași formulă moleculară, dar cu funcțiuni diferite sunt *izomeri de funcțiune* (de clasă).

Notă: este necesar doar răspunsul; pentru răspunsul corect 1 p.; pentru un răspuns greșit sau un răspuns multiplu – 0 p.

Prob. 1	<p>Acidul 4-aminobenzoic este un metabolit esențial pentru multe microorganisme. Acest compus este folosit de bacterii ca precursor* în sinteza acidului folic, care, la rândul său, servește ca un intermediar important în sinteza acizilor nucleici.</p> <p><i>*precursor – substanța, care în reacțiile chimice precedă sinteza altor compuși mai complecși.</i></p> <div data-bbox="576 315 1070 501" data-label="Chemical-Block"> <p style="text-align: center;">acid folic</p> </div> <p>Preparatele sulfonamidice antibacteriene, descoperite în anii 30 ai secolului trecut, sunt analogi structurali ai acidului 4-aminobenzoic. Aceste substanțe inhibă biosinteza acidului folic în celulele bacteriene, ceea ce conduce la formarea unor antimetaboliți care limitează creșterea și multiplicarea bacteriilor.</p> <p>Preparatele sulfonamidice pot fi obținute pornind de la benzen. Spre exemplu, sulfapiridina, un reprezentant al acestei clase de compuși, se obține conform schemei:</p> <div data-bbox="277 786 1353 913" data-label="Chemical-Block"> $\text{C}_6\text{H}_6 \xrightarrow{\text{HNO}_3} \text{A} \xrightarrow{\text{Fe/HCl}} \text{B} \xrightarrow{(\text{CH}_3\text{CO})_2\text{O}} \text{C} \xrightarrow{\text{HOSO}_2\text{Cl}} \text{D} \xrightarrow{\text{pyridin-2-ylamine}} \text{E} \xrightarrow{\text{H}_2\text{O}, \text{H}^+} \text{F}$ <p style="text-align: right;">sulfapiridina</p> </div> <p>a) Prezentați formulele de structură și denumiți compușii A – F. b) Scrieți ecuațiile tuturor reacțiilor menționate în schemă.</p>	12 p.
	<p>Rezolvare:</p> <p>a) Formulele de structură ale compușilor A - F:</p> <div data-bbox="368 1111 1182 1335" data-label="Chemical-Block"> </div> <p>Notă: 0,5 p. pentru fiecare formulă de structură corectă a compușilor A - F.</p>	3 p.
	<p>Denumirile compușilor A - F:</p> <p>A – nitrobenzen; B – anilina sau aminobenzen; C – acetanilida sau N-fenilacetamida; D – clorura acidului 4-acetilaminobenzensulfonic; E – N-[4-(piridin-2-ilsulfamoil)fenil]acetamida sau acetilsulfapiridina; F – sulfapiridina sau 4-amino-N-(piridin-2il)benzensulfonamida.</p> <p>Notă: 0,5 p. pentru fiecare denumire corectă a compușilor A - F. Se acceptă atât denumiri sistematice, cât și triviale.</p>	3 p.
	<p>b) Ecuațiile reacțiilor menționate în schemă:</p> <div data-bbox="552 1809 987 1957" data-label="Chemical-Block"> <p style="text-align: center;">benzen nitrobenzen A</p> </div> <p>Notă: 1 p. pentru ecuația reacției scrisă corect cu utilizarea formulelor de structură în formă semidesfășurată pentru compușii organici; 0 p. – dacă se utilizează formule moleculare pentru compușii organici.</p>	1 p.

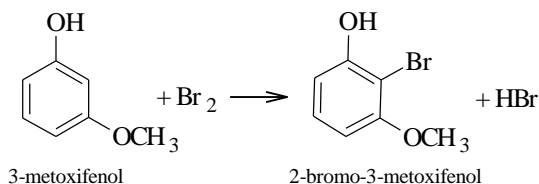
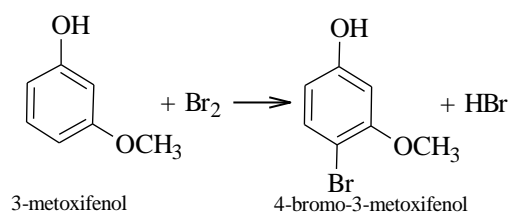
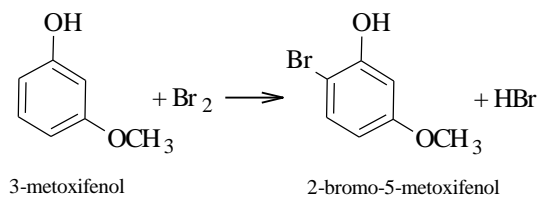
<div data-bbox="542 168 989 324" data-label="Chemical-Block"> <p style="text-align: center;"> <chem>c1ccccc1[N+](=O)[O-]</chem> + 6[H] $\xrightarrow{\text{Fe/HCl}}$ <chem>Nc1ccccc1</chem> + 2H₂O nitrobenzen A anilina B </p> </div> <p>Notă: 0,75 p. pentru ecuația reacției scrisă corect cu utilizarea formulelor de structură în formă semidesfășurată pentru compușii organici; 0 p. – dacă se utilizează formule moleculare pentru compușii organici; 0,25 p. pentru toți coeficienții corecți.</p>	1 p.	
<div data-bbox="438 504 1125 660" data-label="Chemical-Block"> <p style="text-align: center;"> <chem>Nc1ccccc1</chem> + <chem>CC(=O)OC(=O)C</chem> $\rightarrow$ <chem>CC(=O)Nc1ccccc1</chem> + <chem>CC(=O)O</chem> anilina B anhidrida acetica acetanilida C </p> </div> <p>Notă: 1 p. pentru ecuația reacției scrisă corect cu utilizarea formulelor de structură în formă semidesfășurată; 0 p. – dacă se utilizează formule moleculare.</p>	1 p.	
<div data-bbox="446 795 1117 952" data-label="Chemical-Block"> <p style="text-align: center;"> <chem>CC(=O)Nc1ccccc1</chem> + HOSO₂Cl $\rightarrow$ <chem>CC(=O)Nc1ccc(S(=O)(=O)Cl)cc1</chem> + H₂O <i>N</i>-fenilacetamida; acetanilida C clorura acidului 4-acetilaminobenzenesulfonic D </p> </div> <p>Notă: 1 p. pentru ecuația reacției scrisă corect cu utilizarea formulelor de structură în formă semidesfășurată pentru compușii organici; 0 p. – dacă se utilizează formule moleculare pentru compușii organici.</p>	1 p.	
<div data-bbox="359 1086 1181 1310" data-label="Chemical-Block"> <p style="text-align: center;"> <chem>CC(=O)Nc1ccc(S(=O)(=O)Cl)cc1</chem> + <chem>Nc1ccncc1</chem> $\rightarrow$ <chem>CC(=O)Nc1ccc(NS(=O)(=O)c2ccncc2)cc1</chem> + HCl clorura acidului 4-acetilaminobenzenesulfonic D 2-aminopiridina <i>N</i>-[4-(piridin-2-ilsulfamoil)fenil]-acetamida; acetilsulfapiridina E </p> </div> <p>Notă: 1 p. pentru ecuația reacției scrisă corect cu utilizarea formulelor de structură în formă semidesfășurată pentru compușii organici; 0 p. – dacă se utilizează formule moleculare pentru compușii organici.</p>	1 p.	
<div data-bbox="375 1444 1189 1702" data-label="Chemical-Block"> <p style="text-align: center;"> <chem>CC(=O)Nc1ccc(NS(=O)(=O)c2ccncc2)cc1</chem> + HOH $\xrightarrow{\text{H}^+}$ <chem>Nc1ccc(S(=O)(=O)Nc2ccncc2)cc1</chem> + <chem>CC(=O)O</chem> <i>N</i>-[4-(piridin-2-ilsulfamoil)fenil]-acetamida; acetilsulfapiridina E 4-amino-<i>N</i>-(piridin-2il)-benzenesulfonamida; sulfapiridina F </p> </div> <p>Notă: 1 p. pentru ecuația reacției scrisă corect cu utilizarea formulelor de structură în formă semidesfășurată pentru compușii organici; 0 p. – dacă se utilizează formule moleculare pentru compușii organici.</p>	1 p.	

Prob. 2	<p>Compușii naturali A și A₁ sunt izomeri de poziție și se regăsesc în păstăile plantei <i>Vanilla planifolia</i>. Compusul A este utilizat pe scară largă ca agent aromatizant în industria alimentară, în special la prepararea produselor de cofetărie, precum și în industria parfumurilor.</p> <p>Compusul A se caracterizează prin următoarele proprietăți:</p> <ul style="list-style-type: none"> - conform rezultatelor analizei elementale $\omega(C) = 63,15\%$ și $\omega(H) = 5,30\%$; - reacționează atât cu sodiu metalic, cât și cu hidroxidul de sodiu, cu formarea unui compus monosodat C; - participă ușor la reacții de substituție cu halogenii; în reacția cu bromul formează un singur produs monobromoderivat D, și, 0,19 g de compus A reacționează complet cu 20 g soluție de apă de brom cu $\omega(Br_2) = 1\%$; - participă în reacția „oglinzii de argint” cu formarea compusului organic B, care la temperatură ridicată suferă o reacție de decarboxilare cu formarea compusului E, iar compusul E reacționează cu bromul în raport molar 1:1 și formează un amestec de doi monobromoderivați izomeri F și G. <p>Compusul A₁ manifestă proprietăți chimice similare proprietăților compusului A. În structura compusului A₁ toți substituenții legați de structura de bază sunt vicinali (au cea mai mică sumă a indicilor de poziție).</p> <p>a) Determinați formula moleculară a compusului A. Prezentați formulele de structură și denumiți compușii A și A₁. Confirmați răspunsul prin calcule. Justificați modul de stabilire a formulelor de structură.</p> <p>b) Prezentați formulele de structură și denumiți compușii B, C, D, E, F și G.</p> <p>c) Scrieți ecuațiile tuturor reacțiilor menționate în problemă.</p>	20 p.
	O variantă de rezolvare:	
	<p>a) Determinarea formulei moleculare a compusului A.</p> <p>Se calculează $\nu(Br_2)$ consumat în reacția cu compusul A:</p> $\omega(Br_2) = \frac{m_{subst.(Br_2)}}{m_{sol.(Br_2)}} \cdot 100\% \Rightarrow m_{subst.(Br_2)} = 0,2 \text{ g}.$ <p>Respectiv, $\nu(Br_2) = \frac{0,2 \text{ g}}{160 \text{ g/mol}} = 0,00125 \text{ mol}.$</p> <p>Conform condiției (în reacția cu bromul formează un singur produs monobromoderivat): $\nu(A) = \nu(Br_2) = 0,00125 \text{ mol}.$</p> <p>Atunci, $M(A) = \frac{m}{\nu} = \frac{0,19 \text{ g}}{0,00125 \text{ mol}} = 152 \text{ g/mol}.$</p> <p>Folosind părțile de masă ale carbonului și hidrogenului, se calculează numărul de atomi ai acestor elemente în compoziția substanței A ($C_xH_yO_z$):</p> $\omega(C) = \frac{12x}{152} \cdot 100\%, \text{ de unde } x = 8$ $\omega(H) = \frac{1y}{152} \cdot 100\%, \text{ de unde } y = 8$ $M_r(C_8H_8O_z) = 12 \cdot 8 + 8 \cdot 1 + z \cdot 16 = 152, \text{ de unde } z = 3.$ <p>Formula moleculară a substanței A este $C_8H_8O_3$.</p> <p>Notă: 2 p. pentru formula moleculară identificată corect și confirmată prin calcule, folosind cantitatea de brom consumată pentru reacția de substituție și părțile de masă ale carbonului și hidrogenului.</p>	2 p.
	<p>Identificarea grupelor functionale.</p> <p>Pentru elucidarea structurii este utilă evaluarea numărului total de cicluri și/sau legături multiple din molecula substanței A - $C_8H_8O_3$, exprimată de nesaturarea</p>	

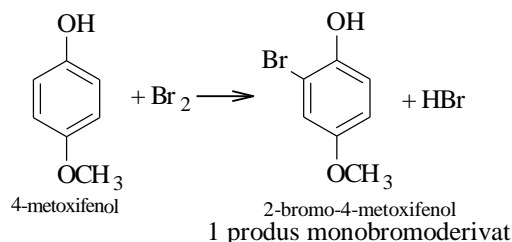

<p>echivalentă (NE): $NE(C_8H_8O_3) = \frac{1}{2}(8(4 - 2) + 8(1 - 2) + 3(2 - 2) + 2) = 5$. Pentru $NE = 5$, se poate presupune un nucleu benzenic și o legătură dublă.</p>	<p>Conform condiției problemei: „... compusul A reacționează atât cu sodiu metalic, cât și cu hidroxidul de sodiu, cu formarea unui compus monosodat”, ceea ce indică la prezența unei grupe cu caracter acid, care poate fi o grupă OH fenolică, deoarece acest compus „... participă ușor la reacții de substituție cu halogenii”.</p> <p>Faptul, că compusul A participă în reacția „oglinzii de argint” indică la prezența grupei aldehydice ($-CH=O$).</p> <p>Deci, compusul A are structura schematică:</p> $\begin{array}{c} \text{OH} \\ \diagup \\ \text{C}_6\text{H}_x - \text{CH}=\text{O} \\ \diagdown \\ \text{R} \end{array}$ <p>Notă: 0,5 p. pentru identificarea și argumentarea prezenței inelului aromatic, grupei hidroxilice și a grupei aldehydice.</p>	<p>0,5 p.</p>
<p>Determinarea substituentului R.</p> <p>Din structura schematică determinată anterior: $M_r(R + H_x) = (C_8H_8O_3) - Mr(7C) - Mr(2O) - Mr(2H) \Rightarrow M_r(R + H_x) = 152 - 118 = 34$.</p> <p>Reieșind din valoarea obținută, pentru substituentul ($R + H_x$) se pot propune următoarele variante de compoziții:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) $M_r(R + H_x) = CH_3O + 3H$ 2) $M_r(R + H_x) = CH_3 + OH + 2H$ 3) $M_r(R + H_x) = CH_2OH + 3H$ <p>Corectă este structura corespunzătoare variantei 1),</p>	$\begin{array}{c} \text{OH} \\ \diagup \\ \text{C}_6\text{H}_3 - \text{CH}=\text{O} \\ \diagdown \\ \text{OCH}_3 \end{array}$ <p>întrucât grupele OH suplimentare din variantele 2) și 3) ar conduce la derivați disodați în reacțiile cu sodiul metalic și/sau hidroxidul de sodiu, ceea ce nu corespunde condiției problemei.</p> <p>Notă: 0,5 p. pentru identificarea prezenței grupei metoxi- ($-OCH_3$).</p>	<p>0,5 p.</p>
<p>Pentru determinarea formulelor de structură ale compușilor A și A1, trebuie de analizat produșii B, E, F și G.</p> <p>Conform condiției problemei „compusul A participă în reacția „oglinzii de argint” și formează compusul organic B, care la temperatură ridicată suferă o reacție de decarboxilare cu formarea compusului E, iar compusul E reacționează cu bromul în raport molar 1:1 și formează un amestec de doi monobromoderivați izomeri F și G”, ceea ce poate fi ilustrat cu ajutorul schemei:</p>	$\begin{array}{ccccc} \begin{array}{c} \text{OH} \\ \diagup \\ \text{C}_6\text{H}_3 - \text{CH}=\text{O} \\ \diagdown \\ \text{OCH}_3 \\ \textbf{A} \end{array} & \xrightarrow[\text{-2Ag}]{\text{Ag}_2\text{O}} & \begin{array}{c} \text{OH} \\ \diagup \\ \text{C}_6\text{H}_3 - \text{COOH} \\ \diagdown \\ \text{OCH}_3 \\ \textbf{B} \end{array} & \xrightarrow[\text{-CO}_2]{t^\circ} & \begin{array}{c} \text{OH} \\ \diagup \\ \text{C}_6\text{H}_4 - \text{OCH}_3 \\ \diagdown \\ \textbf{E} \end{array} = \begin{array}{c} \text{OH} \\ \\ \text{C}_6\text{H}_4 \\ \\ \text{OCH}_3 \end{array} \end{array}$ <p>Compusul E (metoxifenolul) există sub forma a 3 izomeri: 2-, 3- și 4-metoxifenol. Fenolii participă ușor (fără catalizator) în reacțiile de substituție în pozițiile <i>orto</i>- și <i>para</i>- față de grupa $-OH$. În cazul metoxifenolului poziția în care va avea loc substituția depinde de poziția grupei metoxi-, respectiv, trebuie analizate ecuațiile reacțiilor de bromurare ale celor 3 izomeri ai metoxifenolului.</p>	

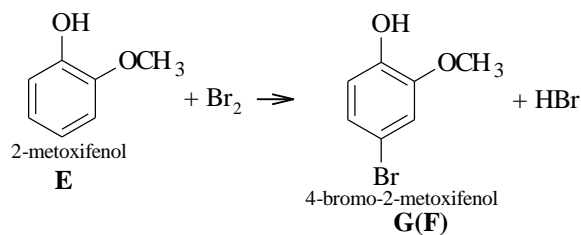
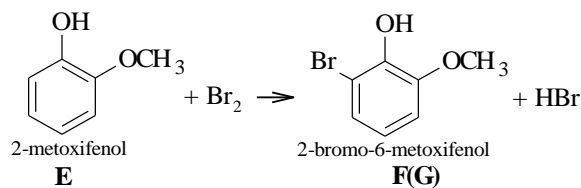
Bromurarea 3-metoxifenolului decurge cu formarea a 3 izomeri monobromurați. Deoarece izomerii se formează în diferit raport procentual, este corect de prezentat procesul în 3 ecuații separate:

Bromurarea 4-metoxifenolului conduce la un singur monobromoderivat:

Bromurarea 2-metoxifenolului are loc cu formarea de doi monobromoderivați izomeri, ceea ce corespunde conțiției problemei – compușii **F** și **G**. Compușii **F** și **G** se formează în diferit raport procentual și corectă este prezentarea reacției în 2 ecuații separate:

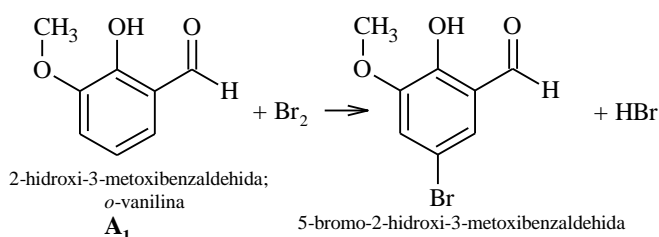
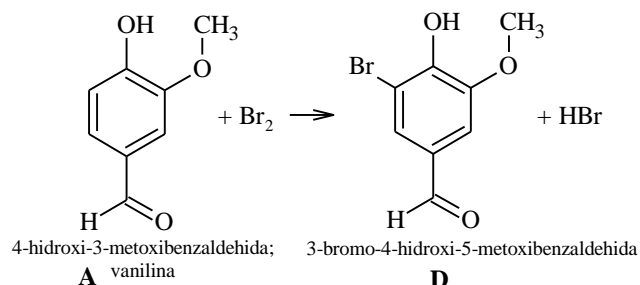
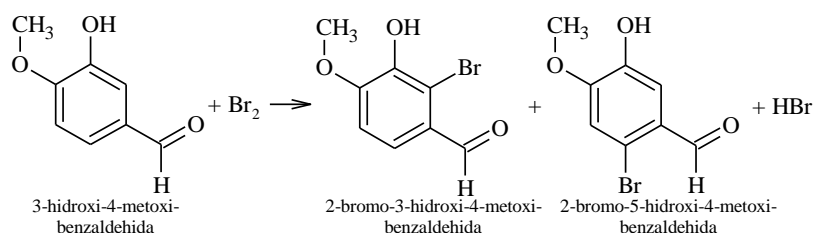
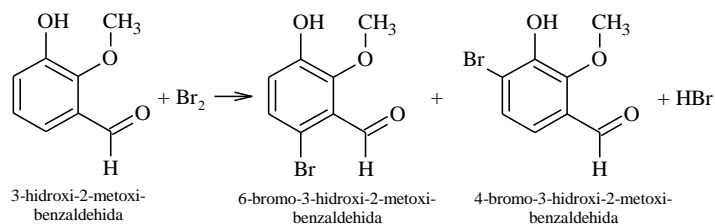

Compușii **A** și **A₁** vor conține fragmentul 2-metoxifenolului, la care este atașată o grupă aldehydică.

Notă: 0,5 p. pentru identificarea fragmentului 2-metoxifenolului; 0,5 p. pentru argumentare în baza numărului de bromoderivați.

1 p.

Compusul ce conține fragmentul 2-metoxifenolului, la care este atașată o grupă aldehydică, există în formă de 4 izomeri, dintre care doi izomeri formează un monobromoderivat:

Respectiv, compușii **A** / **A₁** reprezintă 2- / 4- hidroxi-3-metoxibenzaldehida.
Notă: câte 0,75 p. pentru identificarea fiecărui izomer (2-hidroxi- și 4-hidroxi-) din patru izomeri posibili; câte 0,5 p. pentru argumentare în baza numărului de bromoderivați.

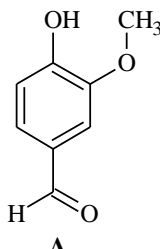
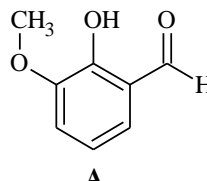
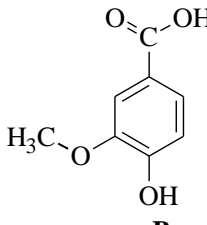
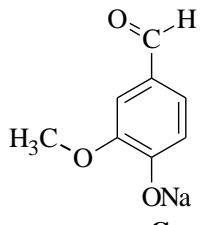
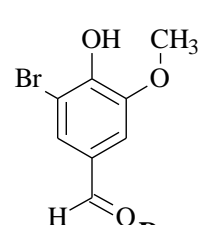
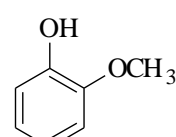
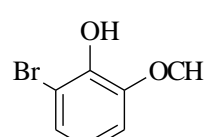
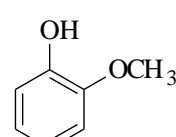
2 p.

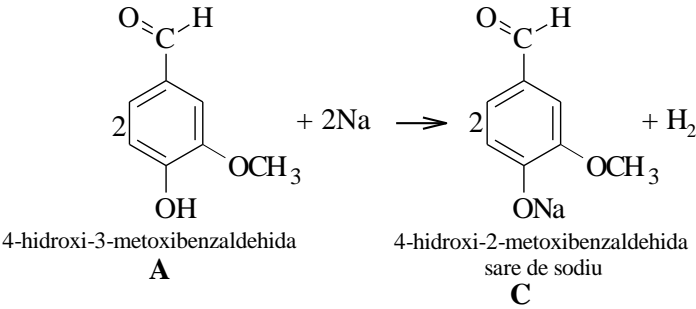
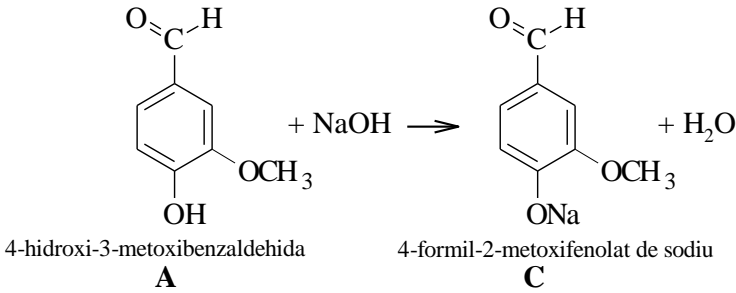
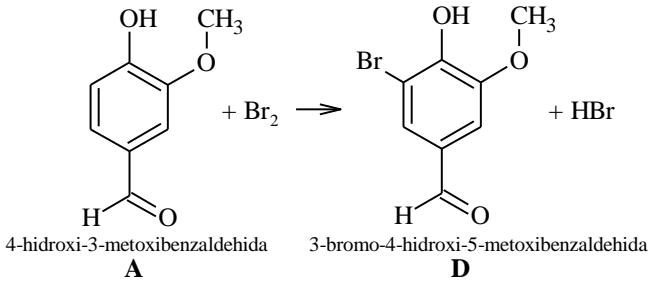
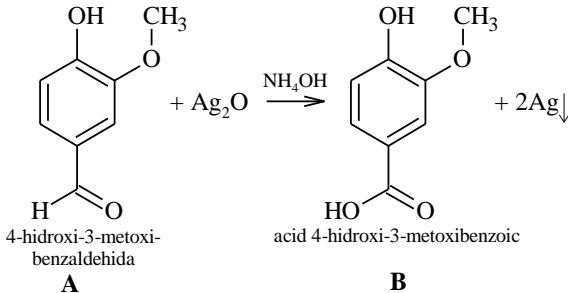
În 2-hidroxi-3-metoxibenzaldehidă toate grupele funcționale (–OH, –OCH₃ și –CH=O) sunt plasate vicinal (pozițiile 1, 2 și 3) și au cea mai mică sumă a indicilor de poziție (1 + 2 + 3 = 6), deci această structură este atribuită compusului **A₁** (*orto*-vanilina).

4-Hidroxi-3-metoxibenzaldehida, în care suma indicilor de poziție este mai mare (1 + 3 + 4 = 8), reprezintă compusul **A** (vanilina, *para*-vanilina).

Notă: 0,5 p. pentru argumentarea formulei structurale a compușilor **A** și **A₁** în baza sumei indicilor de poziție.

0,5 p.

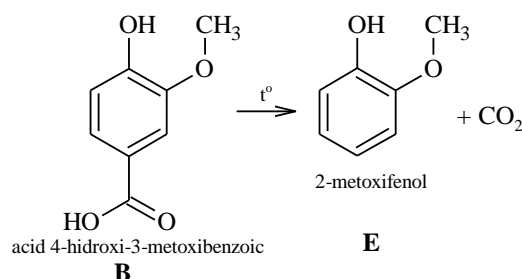
<p>Formulele de structură ale compușilor A și A₁:</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p>A</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>A₁</p> </div> </div> <p>Notă: 0,5 p. pentru fiecare formulă de structură corectă a compușilor A și A₁.</p>	1 p.
<p>Denumirile compușilor A și A₁: A - 4-hidroxi-3-metoxibenzaldehida sau vanilina sau <i>p</i>-vanilina; A₁ - 2-hidroxi-3-metoxibenzaldehida sau <i>o</i>-vanilina.</p> <p>Notă: 0,5 p. pentru fiecare denumire corectă a compușilor A și A₁. Se acceptă atât denumiri sistematice, cât și triviale.</p>	1 p.
<p>b) Formulele de structură ale compușilor B, C, D, E, F și G.</p> <div style="display: flex; flex-wrap: wrap; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center; margin: 10px;"> <p>B</p> </div> <div style="text-align: center; margin: 10px;"> <p>C</p> </div> <div style="text-align: center; margin: 10px;"> <p>D</p> </div> </div> <div style="display: flex; flex-wrap: wrap; justify-content: space-around; margin-top: 20px;"> <div style="text-align: center; margin: 10px;"> <p>E</p> </div> <div style="text-align: center; margin: 10px;"> <p>F(G)</p> </div> <div style="text-align: center; margin: 10px;"> <p>Br G(F)</p> </div> </div> <p>Notă: 0,5 p. pentru fiecare formulă de structură corectă a compușilor B, C, D, E, F(G), G(F). Corespondența dintre formulele de structură și notațiile F și G în răspunsurile participanților poate să difere. Importantă este formula de structură corectă a bromoderivatului.</p>	3 p.
<p>Denumirile compușilor B, C, D, E, F, G.</p> <p>B – acid 4-hidroxi-3-metoxibenzoic; C – 4-formil-2-metoxifenolat de sodiu sau 4-hidroxi-3-metoxibenzaldehida sare de sodiu; D – 3-bromo-4-hidroxi-5-metoxibenzaldehida; E – 2-metoxifenol; F(G) – 2-bromo-6-metoxifenol; G(F) – 4-bromo-2-metoxifenol.</p> <p>Notă: 0,5 p. pentru fiecare denumire corectă a compușilor B, C, D, E, F(G), G(F). Corespondența dintre formulele de structură și notațiile F și G în răspunsurile participanților poate să difere. Importantă este denumirea corectă a bromoderivatului.</p>	3 p.
<p>c) Ecuațiile reacțiilor:</p>	

	<p>Reacția compusului A cu sodiul metallic:</p> <div style="text-align: center;"> <p>4-hidroxi-3-metoxibenzaldehida A 4-hidroxi-2-metoxibenzaldehida sare de sodiu C</p> </div> <p>Notă: 0,4 p. pentru ecuația reacției scrisă corect cu utilizarea formulelor de structură în formă semidesfășurată pentru compușii organici; 0 p. – dacă se utilizează formule moleculare pentru compușii organici; 0,1 p. pentru toți coeficienții corecți.</p>	0,5 p.
	<p>Reacția compusului A cu hidroxidul de sodiu:</p> <div style="text-align: center;"> <p>4-hidroxi-3-metoxibenzaldehida A 4-formil-2-metoxifenolat de sodiu C</p> </div> <p>Notă: 0,5 p. pentru ecuația reacției scrisă corect cu utilizarea formulelor de structură în formă semidesfășurată pentru compușii organici; 0 p. – dacă se utilizează formule moleculare pentru compușii organici.</p>	0,5 p.
	<p>Reacția compusului A cu bromul:</p> <div style="text-align: center;"> <p>4-hidroxi-3-metoxibenzaldehida A 3-bromo-4-hidroxi-5-metoxibenzaldehida D</p> </div> <p>Notă: 1 p. pentru ecuația reacției scrisă corect cu utilizarea formulelor de structură în formă semidesfășurată pentru compușii organici; 0 p. – dacă se utilizează formule moleculare pentru compușii organici.</p>	1 p.
	<p>Participarea substanței A în reacția „oglinzii de argint”:</p> <div style="text-align: center;"> <p>4-hidroxi-3-metoxibenzaldehida A acid 4-hidroxi-3-metoxibenzoic B</p> </div> <p>Notă: 0,75 p. pentru ecuația reacției scrisă corect cu utilizarea formulelor de structură în formă semidesfășurată pentru compușii organici; 0 p. – dacă se</p>	1 p.

utilizează formule moleculare pentru compușii organici; 0,25 p. pentru toți coeficienții corecți.

Decarboxilarea acidului 4-hidroxi-3-metoxibenzoic:

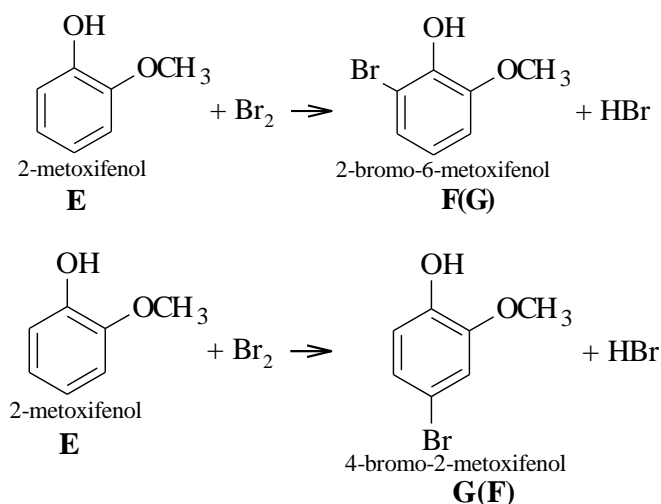
1 p.

Notă: 1 p. pentru ecuația reacției scrisă corect cu utilizarea formulelor de structură în formă semidesfășurată pentru compușii organici; 0 p. – dacă se utilizează formule moleculare pentru compușii organici.

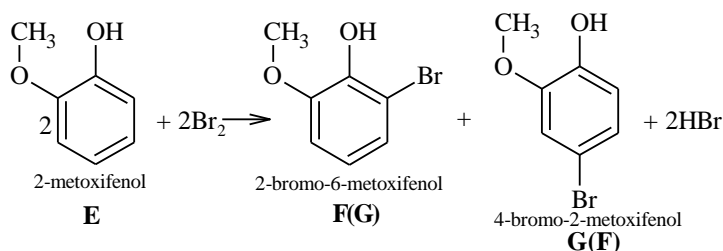
Reacția compusului E cu bromul: deoarece izomerii **F** și **G** se formează în raport procentual diferit, se scriu 2 ecuații separate:

1,5 p.

Notă: câte 0,75 p. pentru fiecare ecuație scrisă corect cu utilizarea formulelor de structură în formă semidesfășurată pentru compușii organici; 0 p. – dacă se utilizează formule moleculare pentru compușii organici.

Se acceptă și în forma:

Notă: 0,75 p. pentru ecuația reacției scrisă corect cu utilizarea formulelor de structură în formă semidesfășurată pentru compușii organici; 0 p. – dacă se utilizează formule moleculare pentru compușii organici; 0,5 p. pentru toți coeficienții corecți.

La etapa raională/municipală s-a remarcat decurgerea unor asemenea procese cu formarea produșilor în raport procentual diferit și, respectiv, prezentarea în 2 ecuații separate. Prezentarea procesului într-o singură ecuație se penalizează cu 0,25 p.

Prob. 3	<p>Compusul natural D este un metabolit organic prezent în plante, unde există sub formă de doi izomeri geometrici (<i>cis</i> și <i>trans</i>). Acesta prezintă un spectru variat de proprietăți farmacologice, în special efecte antiinflamatoare.</p> <p>În cadrul studiului, compusul D a fost supus unei serii de transformări chimice, redate prin schema:</p> $ \begin{array}{ccccccc} \text{D}_7 & \xleftarrow[\text{-HBr}]{\text{Br}_2} & \text{D}_6 & \xleftarrow[\text{H}_2, \text{cat.}]{\text{D}} & \text{D} & \xrightarrow[\text{- 2H}_2\text{O}]{\text{2NaOH}} & \text{D}_1 \xrightarrow[\text{- 2 NaI}]{\text{2CH}_3\text{I}} \text{D}_2 \xrightarrow{\text{H}_2\text{O} / \text{H}^+} \text{D}_3 + \text{D}_4 \\ & & & & & & \\ & & \text{D}_8 & \xleftarrow[\text{-CO}_2]{\text{t}^\circ} & \text{D} & \xrightarrow[\text{- CO}_2; \text{- H}_2\text{O}]{\text{NaHCO}_3} & \text{D}_5 \end{array} $ <p>Se cunoaște, că:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pentru hidrogenarea 0,82 g de compus D se consumă 0,112 L (c. n.) de H₂; - partea de masă a oxigenului în compusul D alcătuiește 29,26%; - compusul D reacționează cu NaHCO₃ în raport molar 1:1, iar cu NaOH în raportul 1:2; - la decarboxilarea compusului D se formează monomerul vinilic D₈; - compusul D₆ reacționează cu bromul în raport molar de 1:1, rezultând un singur monobromoderivat - D₇. <p>a) Determinați și confirmați prin calcule formula moleculară a compusului D. b) Prezentați formulele de structură și denumiți compușii D – D₈. c) Scrieți ecuațiile reacțiilor de hidrogenare pentru toți izomerii de poziție ai compusului D și reacțiile de monobromurare pentru compușii izomeri D₆. d) Scrieți ecuațiile tuturor reacțiilor menționate în schemă. e) Prezentați formulele de structură ale tuturor izomerilor de poziție și ale stereoizomerilor care corespund compusului D. f) Care dintre izomerii identificați participă ușor la o reacție de ciclizare? Justificați alegerea prin prezentarea reacției respective.</p>	35 p.
Rezolvare:		
	<p>a) Determinarea și confirmarea prin calcule a formulei moleculare a compusului D.</p> <p>Cunoscând volumul hidrogenului consumat pentru hidrogenarea 0,82 g de compus D, se poate calcula masa moleculară a compusului:</p> $v(\text{H}_2) = \frac{0,112 \text{ l}}{22,4 \text{ l/mol}} = 0,005 \text{ mol}$ $v(\text{D}) = v(\text{H}_2)$ $\text{Atunci, } M(\text{D}) = \frac{0,82 \text{ g}}{0,005 \text{ mol}} = 164 \text{ g/mol}$	1 p.
	<p>Folosind partea de masă ale oxigenului 29,26%, se calculează numărul de atomi de oxigen din compoziția substanței D:</p> $\omega(\text{O}) = \frac{16z}{164} \cdot 100\%, \text{ de unde } z = 3$ $M_r(\text{C}_x\text{H}_y\text{O}_3) = 164.$ <p>Respectiv, $M_r(\text{C}_x\text{H}_y) = 164 - M_r(\text{O}) \cdot 3 = 164 - 48 = 116.$</p>	1 p.
	<p>Conform condiției problemei, compusul D reacționează cu NaHCO₃ în raport molar 1:1 și se supune reacției de decarboxilare, ⇒ conține grupa carboxilică, iar faptul, că reacționează cu NaOH în raport molar 1:2, indică prezența altei grupe cu caracter acid – o grupa -OH fenolică.</p>	
	<p>Formula moleculară a substanței D se poate determina prin mai multe metode. Unele din ele sunt prezentate în continuare.</p>	2 p.

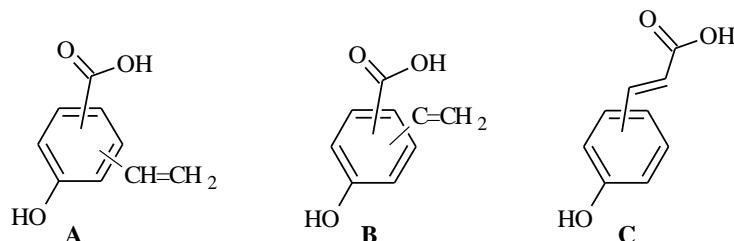
<p><u>Metoda 1 (folosind nesaturarea echivalentă):</u> $M_r(C_xH_y) = 164 - 48 = 116$ $12x + y = 116$ (ecuația I)</p> <p>Compușii aromatici au $NE \geq 4$.</p> <p>1) Se admite $NE = 4$, atunci: $NE(C_xH_y) = \frac{1}{2}(2 + 2x - y)$ $4 = \frac{1}{2}(2 + 2x - y)$ (ecuația II)</p> <p>Din ecuațiile (I) și (II) se deduce $x = 8,71$, ceea ce nu corespunde unei formule reale.</p> <p>2) Se admite $NE = 5$, atunci: $5 = \frac{1}{2}(2 + 2x - y)$ (ecuația III)</p> <p>Din ecuațiile (I) și (III) se deduce $x = 8,85$, ceea ce nu corespunde unei formule reale.</p> <p>3) Se admite $NE = 6$, atunci: $6 = \frac{1}{2}(2 + 2x - y)$ (ecuația IV)</p> <p>Din ecuațiile (I) și (IV) deducem $x = 9$, respectiv, formula substanței - $C_9H_yO_3$. $M_r(C_9H_yO_3) = 164, \Rightarrow M_r(H_y) = M_r(C_9H_yO_3) - Mr(C) \cdot 9 - Mr(O) \cdot 3$. De unde se obține: $y = 8$. Deci, formula moleculară a compusului D este $C_9H_8O_3$.</p> <p><u>Metoda 2 (folosind formule generale):</u> Se știe că, $M_r(C_xH_yO_3) = 164$ și $M_r(C_xH_y) = 116$.</p> <p>1) Se admite că restul C_xH_y aparține formulei generale C_nH_{2n-2}. Atunci, $M_r(C_nH_{2n-2}) = 116$, de unde $n = 8,43$, ceea ce nu corespunde unei formule reale.</p> <p>2) Se admite, că restul C_xH_y aparține formulei generale C_nH_{2n-4}. Atunci, $M_r(C_nH_{2n-4}) = 116$, de unde $n = 8,57$, ceea ce nu corespunde unei formule reale.</p> <p>3) Se admite, că restul C_xH_y aparține formulei generale C_nH_{2n-6}. Atunci, $M_r(C_nH_{2n-6}) = 116$, de unde $n = 8,71$, ceea ce nu corespunde unei formule reale.</p> <p>4) Se admite, că restul C_xH_y aparține formulei generale C_nH_{2n-8}. Atunci, $M_r(C_nH_{2n-8}) = 116$, de unde $n = 8,86$, ceea ce nu corespunde unei formule reale.</p> <p>5) Se admite, că restul C_xH_y aparține formulei generale C_nH_{2n-10}. Atunci, $M_r(C_nH_{2n-10}) = 116$, de unde $n = 9$, ceea ce corespunde unei formule reale. Deci, formula moleculară a compusului D este $C_9H_8O_3$.</p> <p>Notă: pentru oricare metodă corectă și logică de determinare a formulei moleculare folosind $M_r(C_xH_yO_3) = 164$, se acordă 2 p.</p>		
<p>Pentru determinarea structurii compusului D, utilă este informația furnizată de nesaturarea echivalentă:</p> $NE(C_9H_8O_3) = \frac{2 + 9(4 - 2) + 8(1 - 2)}{2} = 6$ <p>Conform condiției problemei, compusul D reacționează cu $NaHCO_3$ în raport molar 1:1 și se supune reacției de decarboxilare, $\Rightarrow$ conține grupa carboxilică, iar faptul, că reacționează cu $NaOH$ în raport molar 1:2, indică prezența altei grupe cu caracter acid – o grupa -OH fenolică.</p>		

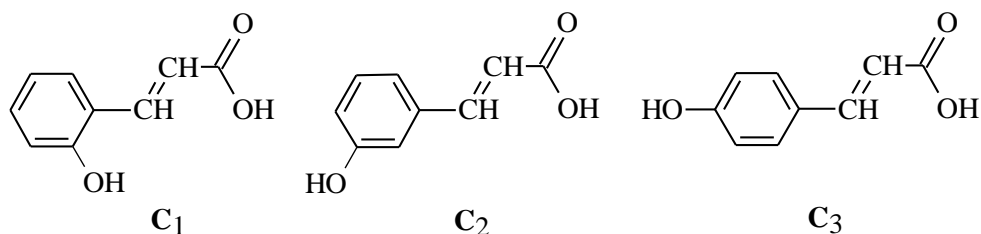
Decarboxilarea compusului **D** conduce la formarea monomerului vinilic **D₈**, în structura căruia este prezentă gruparea $-\text{CH}=\text{CH}-$ sau $-\text{CH}=\text{CH}_2$ în catena laterală a inelului benzenic.

Astfel, $NE = 4$ (inel aromatic) + 1 (grupa carboxilică) + 1 (gruparea vinilică) = 6.

Respectiv, compusul **D** are următoarea structură și este unul dintre cei trei izomeri posibili *orto*-, *meta*- sau *para*-:

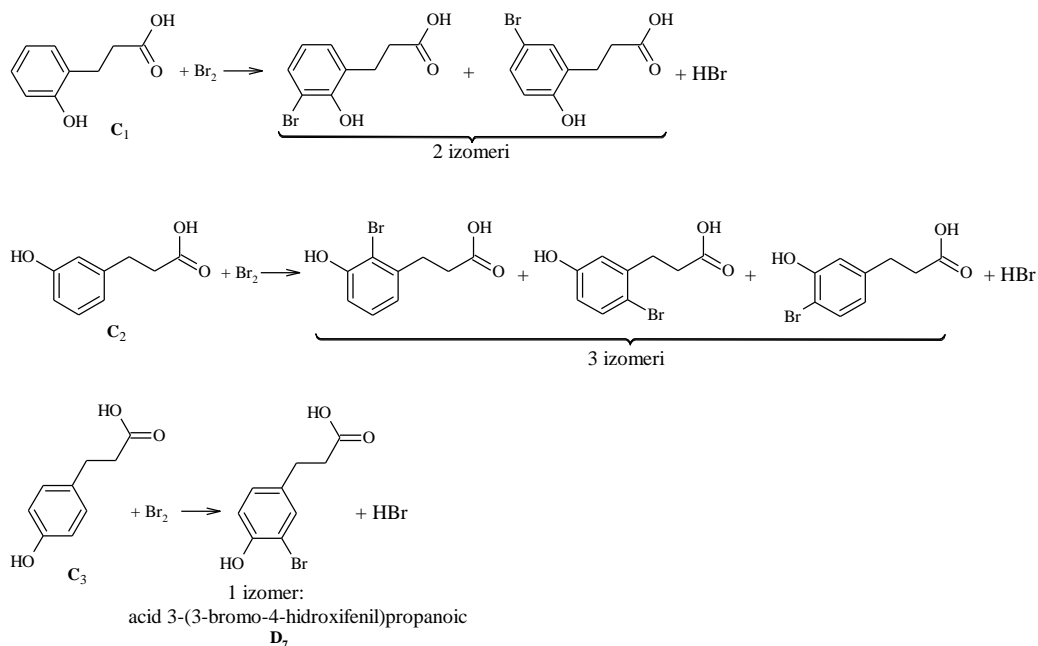

Structurile **A** și **B** nu explică posibilitatea existenței izomeriei *cis/trans* menționate în problemă, deci, compusului **D** îi corespunde unui din izomerii de poziție care se încadrează în structura **C**:

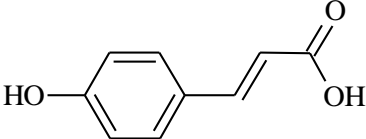
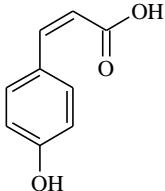
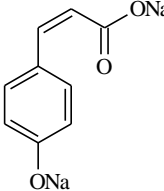
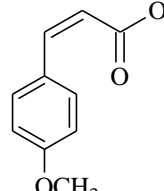
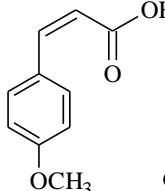

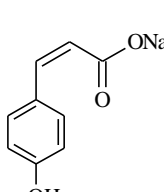
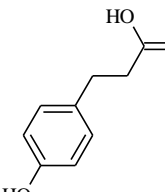
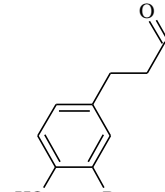
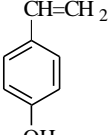

Identificarea compusului **D₆** se realizează în baza informației din condițiile problemei „reacționează cu bromul în raport molar de 1:1, rezultă un singur monobromoderivat - **D₇**”. Grupa $-\text{OH}$ fenolică directionează noul substituent în pozițiile *orto*- și *para*- și este o grupă puternic donora de electroni, deaceia reacția de halogenare decurge ușor (fără catalizator).

Schemele reacțiilor de monobromurare a celor trei fenoli izomeri ai compusului **D₆**:

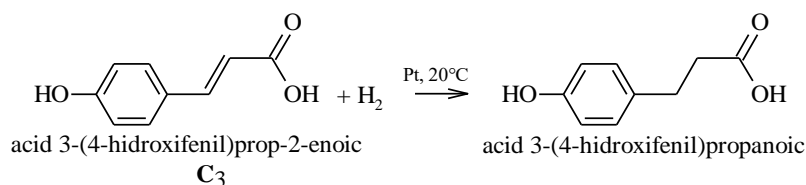
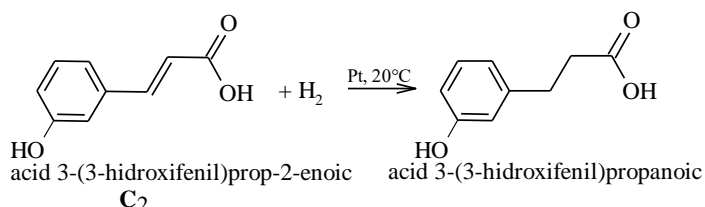
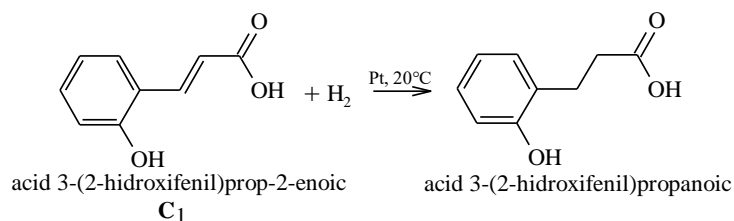

Doar acidul 3-(3-bromo-4-hidroxifenil)propanoic (**D₇**) satisface condiția problemei. Deci structura compusului **D** este:

		
	<p>b) Formulele de structură și denumirile compușilor D – D₈:</p> <div style="display: flex; flex-wrap: wrap; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> D </div> <div style="text-align: center;"> D₁ </div> <div style="text-align: center;"> D₂ </div> <div style="text-align: center;"> D₃(D₄) </div> <div style="text-align: center;"> D₄(D₃) </div> </div> <div style="display: flex; flex-wrap: wrap; justify-content: space-around; margin-top: 20px;"> <div style="text-align: center;"> D₅ </div> <div style="text-align: center;"> D₆ </div> <div style="text-align: center;"> D₇ </div> <div style="text-align: center;"> D₈ </div> </div> <p>Notă: 0,5 p. pentru fiecare formulă de structură corectă a compușilor D – D₈. Formulele de structură pentru compușii D, D₁, D₂, D₃(D₄) și D₄(D₃) și D₅ sunt acceptate pe exemplul izomerilor <i>cis</i>- sau <i>trans</i>- fără a specifica tipul izomerului.</p>	4,5 p.
	<p>Denumirile compușilor D – D₈:</p> <p>D – acid 3-(4-hidroxifenil)prop-2-enoic; D₁ – disodiu 3-(4-oxidofenil)prop-2-enoat; D₂ – 3-(4-metoxifenil)prop-2-enoat de metil; D₃(D₄) – acid 3-(4-metoxifenil)prop-2-enoic; D₄(D₃) – metanol sau alcool metilic; D₅ – 3-(4-hidroxifenil)prop-2-enoat de sodiu; D₆ – acid 3-(4-hidroxifenil)propanoic; D₇ – acid 3-(3-bromo-4-hidroxifenil)propanoic; D₈ – 4-vinilfenol sau 4-etenilfenol sau <i>p</i>-vinilfenol sau <i>p</i>-etenilfenol.</p> <p>Correspondența dintre formulele de structură și notațiile D₃(D₄) și D₄(D₃) în răspunsurile participanților poate să difere. Importantă este denumirea corectă a compusului.</p> <p>Notă: 0,5 p. pentru fiecare denumire corectă a compușilor D – D₈. Se acceptă atât denumiri sistematice, cât și triviale.</p> <p>Denumirile compușilor D, D₁, D₂, D₃(D₄) și D₄(D₃) și D₅: sunt acceptate pe exemplul izomerului <i>cis</i>- sau sau <i>trans</i>- fără a specifica tipul izomerului.</p>	4,5 p.

c) Hidrogenarea izomerilor de poziție ai compusului D:

3 p.

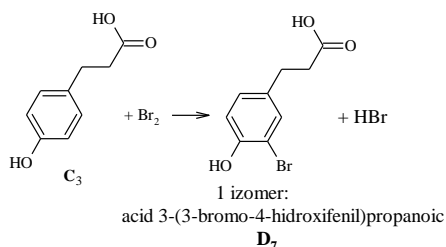
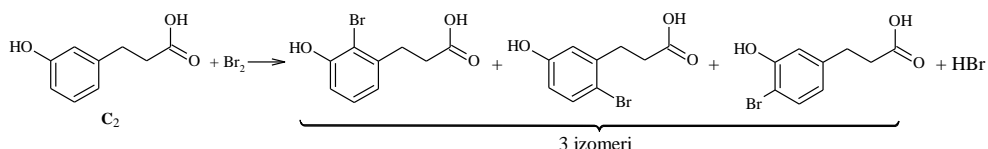
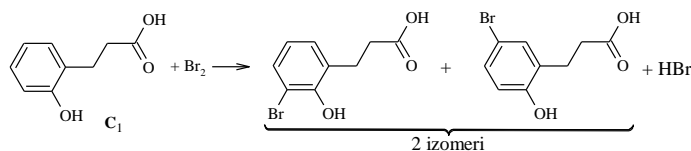

Notă: 1 p. pentru fiecare ecuație a reacției scrisă corect cu utilizarea formulelor de structură în formă semidesfășurată pentru compușii organici; 0 p. – dacă se utilizează formule moleculare pentru compușii organici.

Ecuatiile reacțiilor de hidrogenare a izomerilor de poziție ai compusului **D** sunt acceptate pe exemplul izomerilor *cis*- sau *trans*- fără a specifica tipul izomerului.

Monobromurarea celor trei izomeri fenolici ai compusului D₆:

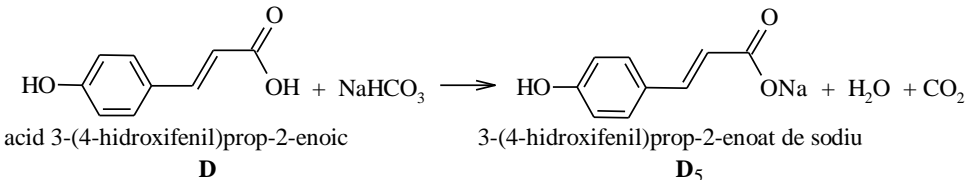
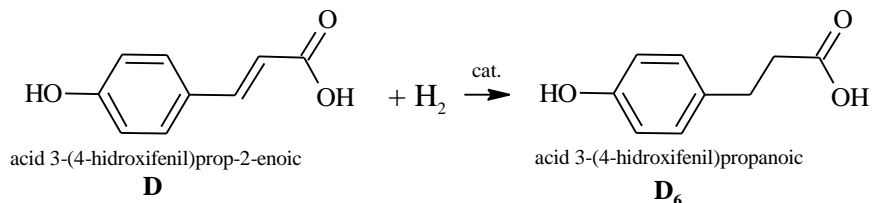
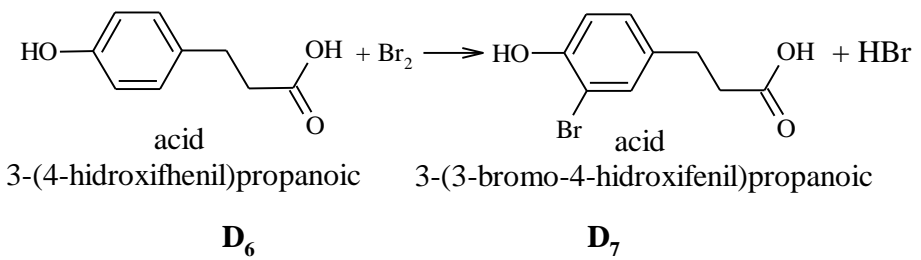
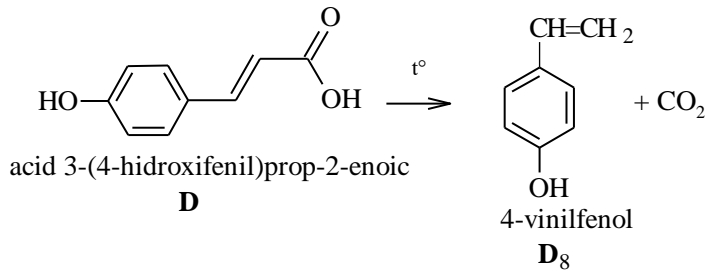
3 p.

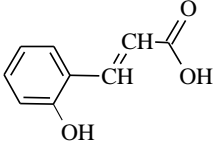
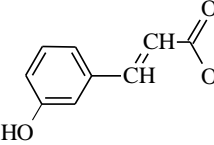
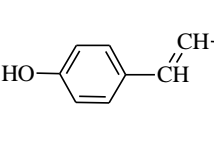
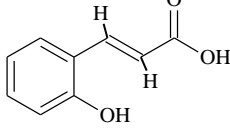
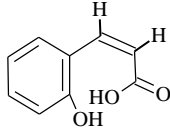
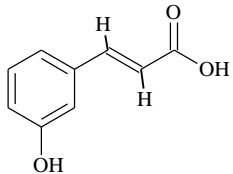
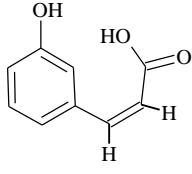
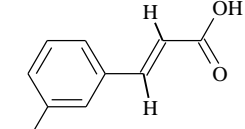
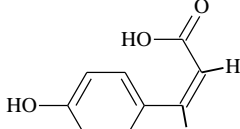
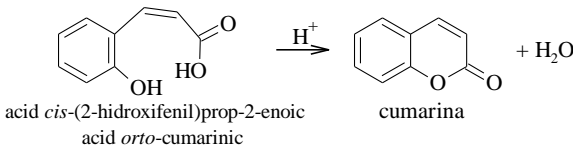

Notă: 1 p. pentru fiecare ecuație a reacției scrisă corect cu utilizarea formulelor de structură în formă semidesfășurată pentru compușii organici; 0 p. – dacă se utilizează formule moleculare pentru compușii organici.

Concluzie: doar acidul 3-(4-hidroxifenil)propanoic formează un monobromoderivat - **D₇**. Deci, compusului **D** îi corespunde structura izomerului *para*-:

<div style="text-align: center;"> <p>acid 3-(4-hidroxifenil)prop-2-enoic</p> </div>	
d) Ecuatiile reactiilor:	
Ecuatia reactiei compusului D cu NaOH: <div style="text-align: center;"> <p>acid 3-(4-hidroxifenil)prop-2-enoic disodiu 3-(4-oxidofenil)prop-2-enoat</p> <p>D D₁</p> </div> <p>Notă: 0,75 p. pentru ecuația reacției scrisă corect cu utilizarea formulelor de structură în formă semidesfășurată pentru compușii organici; 0 p. – dacă se utilizează formule moleculare pentru compușii organici; 0,25 p. pentru toți coeficienții corecți.</p> <p>Ecuatia reacției compusului D cu NaOH este acceptată pe exemplul izomerului <i>cis</i>- sau <i>trans</i>- fără a specifica tipul izomerului.</p>	1 p.
Ecuatia reactiei compusului D₁ cu CH₃I: <div style="text-align: center;"> <p>disodiu 3-(4-oxidofenil)prop-2-enoat 3-(4-metoxifenil)prop-2-enoat de metil</p> <p>D₁ D₂</p> </div> <p>Notă: 0,75 p. pentru ecuația reacției scrisă corect cu utilizarea formulelor de structură în formă semidesfășurată pentru compușii organici; 0 p. – dacă se utilizează formule moleculare pentru compușii organici; 0,25 p. pentru toți coeficienții corecți.</p> <p>Ecuatia reacției compusului D₁ cu CH₃I este acceptată pe exemplul izomerului <i>cis</i>- sau <i>trans</i>- fără a specifica tipul izomerului.</p>	1 p.
Hidroliza acidă a compusului D₂: <div style="text-align: center;"> <p>3-(4-metoxifenil)prop-2-enoat de metil acid 3-(4-metoxifenil)prop-2-enoic metanol</p> <p>D₂ D₃(D₄) D₄(D₃)</p> </div> <p>Notă: 1 p. pentru ecuația reacției scrisă corect cu utilizarea formulelor de structură în formă semidesfășurată pentru compușii organici; 0 p. – dacă se utilizează formule moleculare pentru compușii organici.</p> <p>Correspondența dintre formulele de structură și notațiile D₃(D₄) și D₄(D₃) în răspunsurile participanților poate să difere. Importantă este denumirea corectă a compusului.</p> <p>Ecuatia reacției de hidroliză acidă a compusului D₂ este acceptată pe exemplul izomerului <i>cis</i>- sau <i>trans</i>- fără a specifica tipul izomerului.</p>	1 p.
d) Ecuatia reactiei compusului D cu NaHCO₃:	1 p.

 <p>acid 3-(4-hidroxifenil)prop-2-enoic D 3-(4-hidroxifenil)prop-2-enoat de sodiu D₅</p> <p>Notă: 1 p. pentru ecuația reacției scrisă corect cu utilizarea formulelor de structură în formă semidesfășurată pentru compușii organici; 0 p. – dacă se utilizează formule moleculare pentru compușii organici. Ecuația reacției compusului D cu NaHCO₃ este acceptată pe exemplul izomerului <i>cis</i>- sau <i>trans</i>- fără a specifica tipul izomerului.</p>		
 <p>acid 3-(4-hidroxifenil)prop-2-enoic D acid 3-(4-hidroxifenil)propanoic D₆</p> <p>Notă: 1 p. pentru ecuația reacției scrisă corect cu utilizarea formulelor de structură în formă semidesfășurată pentru compușii organici; 0 p. – dacă se utilizează formule moleculare pentru compușii organici. Ecuația reacției compusului D cu hidrogenul este acceptată pe exemplul izomerului <i>cis</i>- sau <i>trans</i>- fără a specifica tipul izomerului.</p>	1 p.	
 <p>acid 3-(4-hidroxifenil)propanoic D₆ acid 3-(3-bromo-4-hidroxifenil)propanoic D₇</p> <p>Notă: 1 p. pentru ecuația reacției scrisă corect cu utilizarea formulelor de structură în formă semidesfășurată pentru compușii organici; 0 p. – dacă se utilizează formule moleculare pentru compușii organici.</p>	1 p.	
<p>Reacția de decarboxilare a compusului D:</p> <p>acid 3-(4-hidroxifenil)prop-2-enoic D 4-vinilfenol D₈</p> <p>Notă: 1 p. pentru ecuația reacției scrisă corect cu utilizarea formulelor de structură în formă semidesfășurată pentru compușii organici; 0 p. – dacă se utilizează formule moleculare pentru compușii organici. Ecuația reacției de decarboxilare a compusului D este acceptată pe exemplul izomerului <i>cis</i>- sau <i>trans</i>- fără a specifica tipul izomerului.</p>	1 p.	
<p>e) Formulele de structura ale izomerilor de poziție ale compusului D:</p>	1,5 p.	

	<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-start;"> <div style="text-align: center;"> <p>acid 3-(2-hidroxifenil)prop-2-enoic izomerul <i>orto</i>-</p> <p>C₁</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>acid 3-(3-hidroxifenil)prop-2-enoic izomerul <i>meta</i>-</p> <p>C₂</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>acid 3-(4-hidroxifenil)prop-2-enoic izomerul <i>para</i>-</p> <p>C₃</p> </div> </div> <p>Notă: 0,5 p. pentru fiecare formulă de structură corectă a izomerilor de poziție a compusului D. Formulele de structura ale izomerilor de poziție ale compusului D sunt acceptate pe exemplul izomerilor <i>cis</i>- sau <i>trans</i>- fără a specifica tipul izomerului.</p>		
	<p>Stereoizomerii compusului D:</p> <div style="display: grid; grid-template-columns: 1fr 1fr; gap: 10px;"> <div style="text-align: center;"> <p>izomerul <i>trans</i></p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>izomerul <i>cis</i></p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>izomerul <i>trans</i></p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>izomerul <i>cis</i></p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>izomerul <i>trans</i></p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>izomerul <i>cis</i></p> </div> </div> <p>Notă: 1 p. pentru fiecare formulă de structură corectă a stereioizomerilor compusului D.</p>	6 p.	
	<p>f) În reacția de ciclizare participă doar acidul <i>orto</i>-cumarinic (acidul <i>cis</i>- 3-(2-hidroxifenil)prop-2-enoic), întrucât grupările –OH și –COOH sunt suficient de apropiate ca să participe la o reacție de esterificare intramoleculară cu formarea unui inel lactonic - cumarina:</p> <div style="text-align: center; margin: 10px 0;"> <p>acid <i>cis</i>-(2-hidroxifenil)prop-2-enoic acid <i>orto</i>-cumarinic</p> <p>cumarina</p> </div> <p>Notă: 1,5 p. pentru ecuația reacției scrisă corect cu utilizarea formulelor de structură în formă semidesfășurată pentru compușii organici; 0 p. – dacă se utilizează formule moleculare pentru compușii organici.</p>	1,5 p.	

Prob. 4	<p>Substanța anorganică X^1 cu masa de 2,532 g a fost descompusă prin încălzire până la 300 °C, iar produșii reacției au fost răciți până la 25°C. În rezultat, se formează 1,275 g metal nevolatil X^2, 0,854 g sare X^3, care «sublimează» la o temperatură mai mare de 330°C, și gazul (1), care reprezintă un amestec de două substanțe (X^4 și X^5). După trecerea gazului (1) prin 1 L soluție de clorură de amoniu cu concentrația molară de 0,00500 mol/L (soluția 2), masa soluției s-a mărit cu 0,291 g, iar volumul gazului rămas, care reprezintă o substanță simplă (X^5), alcătuiește 89,4 mL (în c.n.).</p>	25 p.
Rezolvare:		
<p>Știind volumul substanței gazoase simple X^5 în condiții normale, determinăm cantitatea ei de substanță.</p> $\nu(X^5) = \frac{V(X^5)}{V_m} = \frac{0,0894 \text{ L}}{22,4 \frac{\text{L}}{\text{mol}}} = 0,003991 \text{ mol}$		0,5 p.
<p>În rezultatul descompunerii a 2,532 g substanța X^1 se formează 1,275 g metal X^2, 0,854 g sare X^3 și, poate fi presupus, 0,291 g gaz X^4, deoarece exact cu atât a crescut masa soluției după trecerea amestecului de gaze dintre care s-a absorbit doar X^4.</p>		
<p>Conform legii conservării masei:</p> $m(X^1) = m(X^2) + m(X^3) + m(X^4) + m(X^5)$ <p>Atunci masa gazului X^5:</p> $m(X^5) = m(X^1) - m(X^2) - m(X^3) - m(X^4) = 2,532 \text{ g} - 1,275 \text{ g} - 0,854 \text{ g} - 0,291 \text{ g} = 0,112 \text{ g}$		2 p.
<p>Masa lui molară:</p> $M(X^5) = \frac{m(X^5)}{\nu(X^5)} = \frac{0,112 \text{ g}}{0,003991 \text{ mol}} = 28,06 \frac{\text{g}}{\text{mol}}$		0,5 p.
<p>X^5 – N_2 (se potrivește după masa molară; Si – se potrivește după masa molară, dar nu este un gaz)</p>		1 p.
<p>Substanța X^1 reprezintă un compus al metalului X^2. Este logic de presupus în primul rând, că în substanța X^1 metalul X^2 se află în stare de oxidare pozitivă, dar nu în starea de oxidare 0 sau negativă, deși asemenea compuși sunt întâlniți în literatura de specialitate.</p> <p>Atunci în procesul de descompunere are loc procesul de reducere a metalului:</p> $(X^2)^{+n} + n e^- \longrightarrow (X^2)^0$ <p>Dacă are loc procesul de reducere a metalului, atunci un alt element trebuie să se oxideze. Se poate presupune, că acest element este azotul, deoarece în tipul reacției are loc formarea azotului molecular. Atunci are loc următorul proces:</p> $2N^{-y} - 2y e^- \longrightarrow N_2^0$ <p>Azotul manifestă mai multe stări de oxidare negative, dar cea mai răspândită esre N^{-3}. De aceea începem analiza anume cu această stare de oxidare, și dacă nu vom găsi varianta potrivită de substanță, vom trece la alte variante. Presupunem, că numai metalul X^2 și azotul și-au schimbat stările de oxidare.</p> $2N^{-3} - 6e^- \longrightarrow N_2^0$		
<p>Determinăm cantitatea electronilor cedați de azot:</p> $\nu(e^-) = 6 \cdot \nu(X^5) = 6 \cdot 0,003991 \text{ mol} = 0,023946 \text{ mol}$		

Atunci cantitatea de substanță a metalului:

$$\nu(X^2) = \frac{\nu(e^-)}{n} = \frac{0,023946 \text{ mol}}{n}$$

Se cunoaște masa metalului, de aceea este posibil de exprimat masa molară a metalului prin numărul lui de oxidare (+n):

$$M(X^2) = \frac{m(X^2)}{\nu(X^2)} = \frac{1,275 \text{ g}}{\frac{0,023946 \text{ mol}}{n}} = 53,24 n \frac{\text{g}}{\text{mol}}$$

Analizăm diferite valori posibile pentru n:

n = 1	M = 53,24 g/mol	Nu există
n = 2	M = 106,48 g/mol	Pd – se potrivește după masa molară și starea de oxidare; este un metal cu activitate redusă, de aceea poate fi presupusă reducerea lui până la starea Pd ⁰ .
n = 3	M = 159,72 g/mol	Tb –conține deja electroni 4f
n = 4	M = 212,96 g/mol	Nu există
n = 5	M = 266,20 g/mol	Rf – conține deja electroni f
n = 6	M = 319,44 g/mol	Poate că, în viitor, veți putea descoperi acest element

Determinăm cantitatea de substanță a metalului:

$$\nu(Pd) = \frac{\nu(e^-)}{n} = \frac{0,023946 \text{ mol}}{2} = 0,011973 \text{ mol}$$

Într-o moleculă de X¹ se conține un singur atom de Pd. Atunci:

$$\nu(X^1) = \nu(Pd) = 0,011973 \text{ mol}$$

$$M(X^1) = \frac{m(X^1)}{\nu(X^1)} = \frac{2,532 \text{ g}}{0,011973 \text{ mol}} = 211,48 \frac{\text{g}}{\text{mol}}$$

Atunci, dacă se scade masa molară a Pd, rămân 211,48 – 106,42 = 105,06 g/mol pentru toate celelalte elemente.

Raportul între Pd și N este egal cu:

$$0,011973 : (2 \cdot 0,003991) = 0,011973 : 0,007982 = 3 : 2.$$

Așa cum substanța X¹ conține în compoziția sa numai un singur atom de paladiu, în moleculă nu se pot conține 2/3 de atomi de azot => nu toți atomi de azot și-au schimbat starea de oxidare în procesul de descompunere => sarea X³ poate fi o sare de amoniu.

Dacă în moleculă se conține 1 atom de azot, atunci cantitatea de substanță a ionilor de amoniu în sarea va fi:

$$\nu(NH_4^+) = \nu(X^1) - 2 \cdot \nu(N_2) = 0,011973 \text{ mol} - 2 \cdot 0,003991 \text{ mol} = 0,003991 \text{ mol}$$

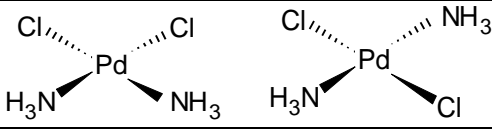
Atunci masa molară a sării de amoniu:

$$M(X^3) = \frac{m(X^3)}{\nu(X^3)} = \frac{m(X^3)}{\frac{\nu(NH_4^+)}{a}} = a \cdot \frac{0,854 \text{ g}}{0,003991 \text{ mol}} = 213,98 \cdot a \frac{\text{g}}{\text{mol}}$$

În acest caz masa molară a restului acid depășește masa molară a întregului compus

<p>X^1, cea ce este puțin probabil. Încercăm varianta cu doi atomi de azot în X^1. Atunci: $\nu(NH_4^+) = 2 \cdot \nu(X^1) - 2 \cdot \nu(N_2) = 2 \cdot 0,011973 \text{ mol} - 2 \cdot 0,003991 \text{ mol} = 0,015964 \text{ mol}$ $M(X^3) = \frac{m(X^3)}{\nu(X^3)} = \frac{m(X^3)}{\nu(NH_4^+)} = a \cdot \frac{0,854 \text{ g}}{0,015964 \text{ mol}} = 53,50 \cdot a \frac{\text{g}}{\text{mol}}$ a Dacă $a = 1$, atunci rămân $53,50 - (14 + 4 \cdot 1) = 35,5 \text{ g/mol}$ – corespunde clorului $X^3 - NH_4Cl$ (această presupunere putea fi făcută din informația că X^3 “sublimă” la o temperatură mai mare de $330^\circ C$). După raportul între $X^1 : Pd : N_2$ pentru comoditate pot fi incluși în schema de descompunere termică: $3X^1 \xrightarrow{t^0} 3Pd(X^2) + 4NH_4Cl(X^3) + (n/d) X^4 + N_2(X^5)$ Rezultă că într-o moleculă X^1 trebuie să fie mai mult de un atom de clor. Numărul minim al atomilor de clor este 2. Atunci: $M(X^1) - M(Pd) - 2M(N) - 2M(Cl) = (211,48 - 106,42 - 2 \cdot 14 - 2 \cdot 35,5) \frac{\text{g}}{\text{mol}} = 6 \frac{\text{g}}{\text{mol}}$ Rămâne loc numai pentru șase atomi de hidrogen. Atunci formula empirică este: $PdN_2Cl_2H_6$ Pentru substanța X^4 au rămas numai atomii de hidrogen și clor. $X^4 - HCl$ $\nu(HCl) = \nu(X^4) = \frac{m(X^4)}{M(X^4)} = \frac{0,291 \text{ g}}{36,5 \frac{\text{g}}{\text{mol}}} = 0,007973 \text{ mol}$ $\nu(HCl) : \nu(N_2) = 0,007973 : 0,003991 \approx 2$ $3PdN_2Cl_2H_6(X^1) \xrightarrow{t^0} 3Pd(X^2) + 4NH_4Cl(X^3) + 2HCl(X^4) + N_2(X^5)$ HCl se dizolvă ușor în apă, de aceea este absorbit de soluția de NH_4Cl, iar N_2 nu se absoarbe.</p>	
<p>a) X^2: Pd</p> <p>Notă: 2 p. pentru elementul corect; 1 p. – pentru calcule și argumentare.</p>	3 p.
<p>b) $X^1 - PdN_2Cl_2H_6$ $X^3 - NH_4Cl$ $X^4 - HCl$</p> <p>Notă: câte 1 p. pentru fiecare formulă corectă; câte 1 p. pentru calcule și argumentare, care au adus la stabilirea formulei corecte.</p>	6 p.
<p>X^5: N_2 Notă: în suma 5 p. (sunt descrise în rezolvare)</p>	
<p>c) X^1:</p>	2 p.

			
	$X^4: \text{H}-\text{Cl}$	1 p.	
	$X^5: \text{N}\equiv\text{N}$	1 p.	
	d) $3\text{PdN}_2\text{Cl}_2\text{H}_6(X^1) \xrightarrow{t^0} 3\text{Pd}(X^2) + 4\text{NH}_4\text{Cl}(X^3) + 2\text{HCl}(X^4) + \text{N}_2(X^5)$ Notă: 2 p. pentru toți coeficienții corecți	2 p.	
	e) $3\text{PdN}_2\text{Cl}_2\text{H}_6 \xrightarrow{t^0} 3\text{Pd} + 4\text{NH}_3 + 6\text{HCl} + \text{N}_2$ Notă: 2 p. – pentru formulele corecte ale tuturor reactanților și produșilor de reacție; 2 p. – pentru toți coeficienții corecți în ecuația reacției.	4 p.	
	$\nu(\text{Pd}) = 0,011973 \text{ mol}$ $\nu(\text{NH}_3) = \frac{4}{3} \cdot \nu(\text{Pd})$ $\nu(\text{HCl}) = \frac{6}{3} \cdot \nu(\text{Pd})$ $\nu(\text{N}_2) = \frac{1}{3} \cdot \nu(\text{Pd})$ $\nu(\uparrow) = \left(\frac{4}{3} + \frac{6}{3} + \frac{1}{3} \right) \cdot \nu(\text{Pd}) = \frac{11}{3} \cdot 0,011973 \text{ mol} = 0,043901 \text{ mol}$ $pV = \nu RT$ $V = \frac{\nu RT}{p} = \frac{0,043901 \text{ mol} \cdot 8,314 \frac{\text{J}}{\text{mol} \cdot \text{K}} \cdot (273 + 350) \text{ K}}{\frac{780}{760} \cdot 101325 \text{ Pa}} = 2,19 \cdot 10^{-3} \text{ m}^3 = 2,19 \text{ L}$ Notă: se acordă puncte numai în cazul dacă toți produșii gazoși care se formează în rezultatul descompunerii la 350°C sunt determinați corect.	2 p.	